

Ministerie van Veiligheid en Justitie
Mr. I.W. Opstelten
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Datum 26 september 2013
Referentie BR2019

Betreft: Concept-wetsvoorstel herziening strafbaarstelling
faillissementsfraude

Geachte heer Opstelten,

Naar aanleiding van uw brief van 24 juli 2013 waarin u ons ter advisering het concept-wetsvoorstel herziening strafbaarstelling faillissementsfraude voorlegt, ontvangt u bijgaand onze reactie.

De Nederlandse Vereniging van banken (NVB) onderschrijft het belang van handhaving van de (strafrechtelijke) normen tot bestrijding van faillissementsfraude. Dit is niet alleen van belang voor de betrokken stakeholders, waaronder de banken, maar betreft ook een maatschappelijk belang.

Onze reactie bestaat uit enkele inleidende opmerkingen en een artikelsgewijs commentaar.

Conform uw verzoek is deze reactie zowel schriftelijk als elektronisch (via www.internetconsultatie.nl) ingediend.

Uiteraard zijn wij bereid om onze reactie in een gesprek nader toe te lichten.

Hoogachtend,

Mr. W.A.J. Mijs
Directeur

Reactie Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) op concept-wetsvoorstel herziening strafbaarstelling faillissementsfraude

Inleidende opmerkingen

De Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) onderschrijft het belang van handhaving van de (strafrechtelijke) normen tot bestrijding van faillissementsfraude. Dit is niet alleen van belang voor de betrokken stakeholders, waaronder de banken, maar betreft ook een maatschappelijk belang.

Er zal geen discussie zijn dat grootschalige en opzettelijke faillissementsfraude met alle mogelijke middelen aangepakt moet worden. Recidive door betrokken (veel)plegers - zoals malafide ondernemers, katvangers, malafide adviseurs - moet zoveel mogelijk voorkomen worden. Dit soort zaken spelen zich af in wat wij zullen aanduiden als het 'zwarte gebied'. In het *zwarte gebied* is inzet van het strafrecht op zijn plaats.

Naast het *zwarte gebied* is er ook het '*witte gebied*' van professionele ondernemers die zich volledig aan de wet houden. Deze ondernemers is bij faillissement geen enkel verwijt te maken. De werkelijkheid is echter niet zo binair; tussen het zwarte en het witte gebied ligt een groot grijs gebied, waarin het strafrecht niet of slechts bij uitzondering toegepast zou moeten worden.

Dilemma's banken en bedrijfsleven

De inzet van het kabinet in het programma herijking faillissementsrecht is erop gericht te voorkomen dat ondernemingen onnodig failliet gaan. Dit blijkt mede uit de komende voorstellen met betrekking tot stille bewindvoering en het dwangakkoord buiten faillissement zoals genoemd in de Kamerbrieven van 26 november 2012 en 27 juni 2013 (TK 29 911, Nr. 74 en TK 33 695, Nr. 1).

De NVB merkt in dat kader op dat bij de terechte wens om faillissementsfraude te bestrijden voorzichtigheid is geboden. Voorkomen moet worden dat het strafrecht het delicate en professionele proces van de samenwerking tussen de verschillende partijen bij een onderneming in financiële moeilijkheden zoals ondernemers en hun adviseurs, leveranciers en financiers, niet onnodig belast met de vrees voor strafrechtelijke vervolging. Dat zou herstructurering kunnen verstoren, waardoor de maatregelen om onnodige faillissementen tegen te gaan aan effect verliezen.

Het zwarte gebied is duidelijk: dat verkoop tegen een symbolisch bedrag van een bedrijfswagen aan een familielid kort voor faillissement niet geoorloofd is, behoeft geen toelichting. Dat geldt niet voor het grijze gebied. De regelgeving en de jurisprudentie op het terrein van het faillissementsrecht is complex en zeer afhankelijk van de feitelijke omstandigheden. In dergelijke zaken de tijdsdruk zeer hoog en zijn eenvoudige oplossingen niet meer mogelijk. Vaak is de uiteindelijke uitkomst - zelfs voor "repeat players" zoals banken en betrokken advocaten - de uiteindelijke uitkomst ongewis. Deze uitkomst betreft mede de kwalificatie van bepaalde rechtshandelingen (kort) voorafgaand aan het faillissement.

Meest in het oog springend is uiteraard de (faillissements) Pauliana. Deze kwalificatie levert een civielrechtelijke vermogenscorrectie op.

De afloop van deze civielrechtelijke toets wordt sterk beïnvloed door bewijsposities, dossiervorming etc. De persoonlijke intenties van de betrokkenen spelen doorgaans een ondergeschikte rol.

In de grijze zone is plaats voor het professioneel debat tussen ondernemer, failliet, curator, ontvanger, banken en eventueel overige crediteuren. Dit debat speelt zich in de praktijk zowel in- als buiten rechte af.

Hoe ingewikkeld en arbitrair een en ander is blijkt onder meer uit de reeks arresten Van Dooren q.q./ABN AMRO (de Hoge Raad heeft zich in dezelfde casus drie maal uitgesproken). Het ging daarbij met name om de uitleg die aan artikel 42 Fw (de faillissementspauliana) moet worden gegeven.

De context en de lading van de term Pauliana in de Faillissementswet dient dan ook wezenlijk anders te zijn dan de context en de lading van de term Pauliana in het Strafrecht.

Alleen in de zwarte zone, waarbij zonneklaar is van kwade opzet om crediteuren te benadelen, zou het strafrecht zijn belangrijke rol moeten vervullen.

Ondernemers, maar ook banken, moeten risico's blijven durven nemen, ook (juist) in een situatie van een mogelijk faillissement, om de door het kabinet genoemde 'onnodige faillissementen' zoveel mogelijk te kunnen blijven voorkomen. Daartoe is noodzakelijk dat zij zich niet strafrechtelijk bedreigd moeten voelen wanneer zij in voorkomend geval in het hiervoor bedoelde grijze gebied belanden. In het grijze gebied staat curatoren een hele reeks civielrechtelijke middelen ter beschikking om corrigerend op te treden. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de faillissementspauliana, maar ook aan de zogenaamde *Bekamel-norm*. *Deze norm houdt in dat een bestuurder van een vennootschap onrechtmatig handelt jegens een schuldeiser, indien hij namens die vennootschap verplichtingen is aangegaan, terwijl hij wist of redelijkerwijze moest begrijpen dat de vennootschap niet of niet binnen redelijke termijn aan haar verplichtingen zou kunnen voldoen en geen verhaal zou kunnen bieden voor de schade die de schuldeiser op grond daarvan zou lijden.*

Opzetvereiste

Om iedere onduidelijkheid over de toepassing van het strafrecht te voorkomen, ziet de NVB graag dat in de Memorie van Toelichting op artikel 341 Sr. expliciet wordt opgenomen dat met de zinsnede 'wetende dat ..' (bloot) opzet wordt vereist. Het is dan duidelijk dat situaties waar achteraf met *hindsight* gesteld wordt dat er sprake is van voorwaardelijk opzet niet onder de reikwijdte van het strafrecht vallen. Op deze wijze wordt ook duidelijk gemaakt dat in het grijze gebied geen plaats is voor het strafrecht.

Artikel 348 Wetboek van Strafrecht

Het valt NVB op dat in het kader van faillissementsfraude ogenschijnlijk weinig aandacht bestaat voor artikel 348 Sr. Dit artikel stelt het onttrekken van goederen aan een pandrecht, een retentierecht of een recht van vruchtgebruik strafbaar. Als dergelijke fraude geconstateerd wordt, doen banken daar in de regel aangifte van. Als de betrokken onderneming vervolgens failliet gaat, is er veelal sprake van faillissementsfraude. De NVB bepleit dat aangifte van feiten die onder artikel 348 Sr. vallen vaker leidt tot strafrechtelijke vervolging en dat bezien wordt of de wetstekst in dat verband aanpassing behoeft om dit artikel mogelijk effectiever in te kunnen zetten.

Hierna geven wij per artikel nader (technisch) commentaar.

Artikelsgewijs commentaar

Artikel 84a: verruiming bestuurdersbegrip

1. *Onder bestuurder van een rechtspersoon worden mede begrepen zij die feitelijk optreden als bestuurder van een rechtspersoon.*

2. *Onder bestuurder van een rechtspersoon worden voor de toepassing van titel XXVI van het Tweede Boek tevens begrepen bestuurders van een vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid, de maatschap, de rederij en het doelvermogen.*

Reactie NVB

Lid 1

De NVB ziet graag een nadere toelichting in de Memorie van Toelichting waaruit de reikwijdte van 'feitelijk optreden' blijkt.

Lid 2

Naast de vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid mist de NVB de vereniging zonder rechtspersoonlijkheid. Daarnaast ziet de NVB in de Memorie van Toelichting graag een nadere toelichting ten aanzien van (bestuurders van) het zogenaamde 'doelvermogen'.

Artikel 194: inlichtingenplicht

1. Hij die in staat van faillissement is verklaard en wettelijk verplicht is tot het geven van inlichtingen, hetzij zonder geldige reden opzettelijk wegblijft, hetzij weigert de vereiste inlichtingen te geven, hetzij opzettelijk onjuiste of onvolledige inlichtingen geeft, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

2. Met dezelfde straf wordt gestraft hij die in het faillissement van een ander wettelijk verplicht is tot het geven van inlichtingen en hetzij zonder geldige reden opzettelijk wegblijft, hetzij weigert de vereiste inlichtingen te geven, hetzij opzettelijk onjuiste of onvolledige inlichtingen geeft.

3. Met dezelfde straf wordt gestraft hij ten aanzien van wie de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen van toepassing is verklaard en wettelijk verplicht is tot het geven van inlichtingen, of die op grond van de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen ten aanzien van een ander wettelijk verplicht is tot het geven van inlichtingen, hetzij zonder geldige reden opzettelijk wegblijft, hetzij weigert de vereiste inlichtingen te geven, hetzij opzettelijk onjuiste of onvolledige inlichtingen geeft.

4. Indien de schuldige een van de strafbare feiten, omschreven in het eerste lid, in zijn beroep begaat, kan hij van de uitoefening van dat beroep worden ontzet.

Reactie NVB

Lid 1

Een inlichtingenplicht kan in de praktijk botsen met het verbod op gedwongen zelfincriminatie. Niemand is immers verplicht om mee te werken aan zijn eigen strafvervolging, het zogenaamde *nemo tenetur*-beginsel. De NVB vraagt zich af hoe artikel 194 Sr. zich hiermee verhoudt.

Lid 3

De NVB vraagt zich af of deze situatie niet automatisch zou moeten leiden tot tussentijdse beëindiging van de schuldsanering, weigering of intrekking van een schone lei als bedoeld in artikel 358 Fw.

Dit betreft een principiële moreel belang dat het draagvlak voor de schuldsanering in de Nederlandse samenleving raakt. De NVB verzoekt de Minister – voor zover nodig (onder meer)artikel 358 Fw. aan te passen. In elk geval ligt het voor de hand dat een strafrechtelijke veroordeling op de hiervoor genoemde onderdelen zou moeten leiden tot een hernieuwde toets.

Artikel 340: eenvoudig misdrijf natuurlijk persoon

Hij die in staat van faillissement is verklaard, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren en geldboete van de vijfde categorie, indien hij voor de intreding van het faillissement buitensporige uitgaven heeft gedaan, ten gevolge waarvan een of meer schuldeisers in hun verhaalsmogelijkheden zijn benadeeld.

Reactie NVB

Door vervanging van de huidige term ‘verteringen’ door ‘uitgaven’ wordt de strafbaarstelling aanzienlijk verruimd. Het is de NVB onduidelijk of de strafbaarstelling is beperkt tot buitensporige uitgaven binnen de context van een bedrijf die volstrekt onredelijk zijn (dure sportauto van de zaak, extravagant ingericht kantoor) of dat ook zeer kostbare investeringen in nieuwe technologie (bijvoorbeeld in een achteraf als mislukt te beschouwen automatiserings- of innovatieproject) hieronder valt, of - in een poging het faillissement te voorkomen - het contracteren van een dure crisismanager?

Aangezien in deze bepaling opzet op het gevolg van benadeling van schuldeisers niet is vereist, dient dit artikel in het ‘grijze gebied’ niet althans met grote terughoudendheid toegepast te worden. Hierbij is essentieel dat inschattingen die achteraf verkeerd blijken uit te pakken niet automatisch strafrechtelijk afgestraft worden. Het strafrecht moet bonafide ondernemers niet afschrikken te innoveren, nieuwe markten te verkennen en andersoortige ondernemersrisico’s te nemen. Evenmin moet het ondernemers ervan weerhouden om – als de onderneming in zwaar

weer verkeert – de op dat moment naar hun oordeel noodzakelijke maatregelen te nemen. In dergelijke situaties is naar het oordeel van de NVB het civiele recht het geëigende correctiemiddel en niet het strafrecht. Wij verwijzen hierbij naar onze algemene toelichting en bespreking van de Beklamel-norm. De NVB ziet graag dat de Memorie van Toelichting op dit punt meer duidelijkheid en comfort biedt.

Artikel 341: gekwalificeerd misdrijf natuurlijk persoon

1. Hij die in staat van faillissement is verklaard en die, wetende dat hierdoor een of meer schuldeisers in hun verhaalsmogelijkheden worden benadeeld:
  - 1°. voor of tijdens het faillissement hetzij lasten verdicht of heeft verdicht, hetzij baten niet heeft verantwoord of verantwoordt, hetzij enig goed aan de boedel heeft onttrokken of onttrekt;
  - 2°. voor het faillissement enig goed hetzij om niet, hetzij klaarblijkelijk beneden de waarde heeft vervreemd of vervreemdt;
  - 3°. voor of tijdens het faillissement een van zijn schuldeisers op enige wijze wederrechtelijk heeft bevoordeeld of bevoordeelt,
wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.
2. Met dezelfde straf wordt gestraft hij ten aanzien van wie de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen van toepassing is verklaard, indien hij wetende dat hierdoor een of meer schuldeisers in hun verhaalsmogelijkheden worden benadeeld:
  - 1°. voor of tijdens de toepassing van de schuldsaneringsregeling hetzij lasten heeft verdicht of verdicht, hetzij baten niet heeft verantwoord of verantwoordt, hetzij enig goed aan de boedel heeft onttrokken of onttrekt;
  - 2°. voor de toepassing van de schuldsaneringsregeling enig goed hetzij om niet, hetzij klaarblijkelijk beneden de waarde heeft vervreemd of vervreemdt;
  - 3°. voor of tijdens de toepassing van de schuldsaneringsregeling een van zijn schuldeisers op enige wijze wederrechtelijk heeft bevoordeeld of bevoordeelt.

Reactie NVB

Lid 1

Zoals reeds aangegeven, ziet de NVB in de Memorie van Toelichting graag expliciet opgenomen dat met 'wetende dat ...' bedoeld wordt dat (bloot) opzet vereist is en dat bewijsvermoedens zoals onder meer opgenomen in artikel 43 Fw geen doorwerking hebben in het strafrecht.

Lid 2

De NVB vraagt zich overigens af of deze situatie - evenals bij overtreding van het in de artikel 194 lid 3 bepaalde, zou moeten leiden tot tussentijdse beëindiging van de schuldsanering, respectievelijk het weigeren of intrekking van een schone lei. In elk geval ligt het voor de hand dat een strafrechtelijke veroordeling op dit onderdeel leidt tot een hernieuwde toets. Zie ons commentaar bij artikel 194.

De NVB is verder van mening dat de strafbaarstelling van artikel 342 Sr. zich ook moet uitstrekken tot fraude bij een aangeboden of gehomologeerd akkoord.

Artikel 342: eenvoudig misdrijf rechtspersoon

De bestuurder of commissaris van een rechtspersoon die in staat van faillissement is verklaard, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien hij voor de intreding van het faillissement buitensporig middelen van de rechtspersoon heeft verbruikt, uitgegeven of vervreemd, dan wel hieraan heeft meegewerkt, daarvoor zijn toestemming heeft gegeven of anderszins daaraan heeft bijgedragen, ten gevolge waarvan een of meer schuldeisers in hun verhaalsmogelijkheden zijn benadeeld.

Reactie NVB

Hierbij is essentieel dat verkeerde inschattingen niet automatisch afgestraft worden. Zie ook onze inleidende opmerkingen en het commentaar bij artikel 340, dat als hier ingelast dient te worden beschouwd.

'Buitensporig' is ook hier een open en vage norm, die nadere toelichting in de Memorie van Toelichting behoeft.

Artikel 343: gekwalificeerd misdrijf rechtspersoon

De bestuurder of commissaris van een rechtspersoon die in staat van faillissement is verklaard en die, wetende dat hierdoor een of meer schuldeisers van de rechtspersoon in hun verhaalsmogelijkheden worden benadeeld:

1°. voor of tijdens het faillissement hetzij lasten heeft verdicht of verdicht, hetzij baten niet heeft verantwoord of verantwoordt, hetzij enig goed aan de boedel heeft onttrokken of onttrekt;

2°. voor het faillissement buitensporig middelen van de rechtspersoon heeft verbruikt, uitgegeven of vervreemd, dan wel hieraan heeft meegewerkt, daarvoor zijn toestemming heeft gegeven of anderszins daaraan heeft bijgedragen;

3°. voor of tijdens het faillissement een van de schuldeisers van de rechtspersoon op enige wijze wederrechtelijk heeft bevoordeeld of bevoordeelt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Reactie NVB

Zie onze reactie op artikel 341 Sr.

Artikel 344: misdrijf derden

1. Met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren en zes maanden of geldboete van de vijfde categorie wordt gestraft hij die in geval van een faillissement van een ander, of daaraan voorafgaand indien het faillissement is gevolgd, wetende dat hierdoor een of meer schuldeisers in hun verhaalsmogelijkheden worden benadeeld:

1°. enig goed aan de boedel onttrekt of heeft onttrokken;

2°. zich wederrechtelijk heeft bevoordeeld of zich heeft laten bevoordelen, danwel zich wederrechtelijk bevoordeelt of laat bevoordelen.

2. Met dezelfde straf wordt gestraft hij die in geval de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen op een ander van toepassing is verklaard, of daaraan voorafgaand indien de toepassing wordt uitgesproken, wetende dat hierdoor een of meer schuldeisers in hun verhaalsmogelijkheden worden benadeeld:

1°. enig goed aan de boedel heeft onttrokken of onttrekt;

2°. zich wederrechtelijk heeft bevoordeeld of zich heeft laten bevoordelen, danwel zich wederrechtelijk bevoordeelt of laat bevoordelen.

Reactie NVB

Lid 1

Zie onze reactie op artikel 341 lid Sr. (bloot opzet).

Wij achten het wenselijk dat er nader wordt toegelicht wat de relatie is tussen deze bepaling en art. 341 lid 1 sub 3 jo. art. 47 Sr. (doen plegen, uitlokken, medeplegen). In dat verband rijst de vraag of deze bepalingen, waar het gaat om mogelijke strafbaarheid van een derde, al dan niet terzijde gesteld worden door art. 344 lid 1 sub 3 Sr.

Artikel 344a: afgifteplicht en administratieplicht

1. Hij die in staat van faillissement is verklaard, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vijfde categorie:

1°. indien hij desgevraagd niet terstond, overeenkomstig de op hem rustende wettelijke verplichtingen ter zake, een ingevolge de wettelijke verplichtingen gevoerde en bewaarde administratie en de daartoe behorende boeken, bescheiden en andere gegevensdragers in ongeschonden vorm, zo nodig met de hulpmiddelen om de inhoud binnen redelijke termijn leesbaar te maken, aan de curator verstrekt;

2°. indien hij voor of tijdens het faillissement opzettelijk niet heeft voldaan aan de wettelijke verplichtingen tot het voeren van een administratie en het bewaren van de daartoe behorende boeken, bescheiden en andere gegevensdragers, ten gevolge waarvan de vereffening wordt bemoeilijkt.

2. Met dezelfde straf wordt gestraft de bestuurder of commissaris van een rechtspersoon die in staat van faillissement is verklaard, indien:

1°. hij desgevraagd niet terstond, overeenkomstig de op hem rustende wettelijke verplichtingen ter zake, een ingevolge de wettelijke verplichtingen gevoerde en bewaarde administratie en de daartoe behorende boeken, bescheiden en andere gegevensdragers in ongeschonden vorm, zo nodig met de hulpmiddelen om de inhoud binnen redelijke termijn leesbaar te maken, aan de curator verstrekt;

2°. hij voor of tijdens het faillissement opzettelijk niet heeft voldaan aan of heeft bewerkstelligd dat werd voldaan aan de wettelijke verplichtingen tot het voeren van een administratie en het bewaren van de daartoe behorende boeken, bescheiden en andere gegevensdragers, ten gevolge waarvan de vereffening wordt bemoeilijkt.

3. De bestuurder of de commissaris van een rechtspersoon die in staat van faillissement is verklaard aan wiens schuld het te wijten is dat niet is voldaan aan de wettelijke verplichtingen tot het voeren van een administratie en het bewaren van de daartoe behorende boeken, bescheiden en andere gegevensdragers, ten gevolge waarvan de vereffening wordt bemoeilijkt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de vijfde categorie.

4. Hij te wiens aanzien de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen van toepassing is verklaard, indien hij voor de toepassing van de schuldsaneringsregeling opzettelijk niet heeft voldaan aan de wettelijke verplichtingen tot het voeren van een administratie en het bewaren van de daartoe behorende boeken, bescheiden en andere gegevensdragers, ten gevolge waarvan de schuldsanering wordt bemoeilijkt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Reactie NVB

In de reactie van de NVB op de internetconsultatie met betrekking tot het wetsvoorstel civielrechtelijk bestuursverbod heeft de NVB reeds aangegeven dat een ruim geformuleerde bepaling over het ontbreken van een administratie het voor het OM en de curator aanzienlijk eenvoudiger maakt om malafide bestuurders aan te pakken dan thans onder de (huidige redactie van de) artikelen 341 en 342 van het Wetboek van Strafrecht mogelijk is.

De NVB merkt hierbij echter op dat ook hier het strafrecht zeer behoedzaam toegepast moet worden, wanneer geen sprake is van malafide ondernemers in het 'zwarte gebied'. De NVB denkt hierbij bijvoorbeeld aan een bonafide ondernemer, die door geldgebrek zijn administratie niet heeft kunnen bijwerken, niet in staat was de externe administrateur te betalen of iets wat slordig is geweest met zijn administratie.

Ook vraagt de NVB zich af wat geldt voor degene die in staat van faillissement is verklaard en niet in staat is om te voldoen aan bovengenoemde verplichtingen. Bijvoorbeeld ten aanzien van gegevens die in de 'cloud' zijn opgeslagen. Moet de bestuurder dan openstaande facturen aan de cloud-leverancier na uitspreken van het faillissement uit eigen middelen betalen?

Hetzelfde geldt voor de administratie die door feitelijk staken van de werkzaamheden door controller/accountant voor de laatste maanden voor het faillissement niet bijgewerkt is. In veel faillissementen zal het voor de bestuurder resp. ondernemer niet mogelijk zijn deze kosten alsnog uit eigen middelen te voldoen, nog daargelaten de vraag of dat in redelijkheid van de bestuurder in privé kan worden gevergd..

Lid 4

Aan lid 4 zouden de woorden "en tijdens" moeten worden toegevoegd:

Hij te wiens aanzien de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen van toepassing is verklaard, indien hij voor "en tijdens" de toepassing van de schuldsaneringsregeling opzettelijk niet heeft voldaan aan de wettelijke verplichtingen tot het voeren van een administratie en het bewaren van de daartoe behorende boeken, bescheiden en andere gegevensdragers, ten gevolge waarvan de schuldsanering wordt bemoeilijkt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vijfde categorie.

De NVB vraagt zich overigens af of ook deze situatie zou - evenals bij overtreding van het in de artikelen 194 lid 3 Sr. en 341 lid 2 Sr bepaalde - zou moeten leiden tot tussentijdse beëindiging van de schuldsanering, resp. intrekking van een schone lei. In elk geval ligt het voor de hand dat een strafrechtelijke veroordeling op dit onderdeel leidt tot een hernieuwde toets.

Artikel 347: strafbare handelingen onafhankelijk van intreden faillissement

1. De bestuurder of commissaris van een rechtspersoon die, buiten het geval van artikel 342, zijn medewerking heeft verleend of zijn toestemming gegeven tot enige handeling in strijd met enige wettige bepaling van de statuten of reglementen, ten gevolge waarvan de rechtspersoon ernstig nadeel ondervindt, wordt gestraft met geldboete van de vijfde categorie.

2. De bestuurder of commissaris van een rechtspersoon die, buiten het geval van artikel 342, buitensporig middelen van de rechtspersoon verbruikt, uitgeeft of vervreemdt, dan wel hieraan medewerkt, daarvoor zijn toestemming geeft of anderszins daaraan bijdraagt, ten gevolge waarvan de rechtspersoon ernstig nadeel ondervindt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vijfde categorie.

3. Met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vijfde categorie wordt gestraft de bestuurder of commissaris van een rechtspersoon die, buiten het geval van artikel 342, buitensporig middelen van de rechtspersoon verbruikt, uitgeeft of vervreemdt, dan wel hieraan medewerkt, daaraan zijn toestemming geeft of anderszins eraan bijdraagt, met het oogmerk zichzelf of een ander te bevoordelen, ten gevolge waarvan de rechtspersoon ernstig nadeel ondervindt.

Reactie NVB

Zie onze reactie op artikel 341 lid Sr. (bloot opzet). De aanduiding 'buitensporige middelen' behoeft nadere toelichting in de MvT.

Tot besluit

Het wetsvoorstel heeft als titel '*Herziening strafbaarstelling faillissementsfraude*'. Aangezien artikel 347 Sr bepaalde handelingen strafbaar stelt onafhankelijk van het intreden van faillissement, dekt deze titel niet de gehele lading van het wetsvoorstel. In dit verband wijst NVB op de bredere strekking van Titel XXVI van het Tweede Boek van het Wetboek van Strafrecht (artt. 340-349 Sr): "*Benadeling van schuldeisers of rechthebbenden*".